

Chinese TV-documentaire over Robert van Gulik (deel 1)

Dankzij de erven Barkman kreeg RechterTie.nl de beschikking over interessant nieuw materiaal over Robert van Gulik, waaronder een Engelstalige radio-documentaire van de Nederlandse Omroep en een Chinese TV-documentaire, helaas zonder ondertitels.

De serie over Carl Barkman wordt daarom tijdelijk onderbroken om aandacht aan deze actuele ontwikkelingen te besteden. In deze en de volgende nieuwsbrief staat de Chinese TV-documentaire centraal.

Levensloop

De documentaire heeft als rode draad de levensloop van Robert van Gulik. Hij begint met enkele typisch Nederlandse tafereeltjes (molens, etc.) om de voor Chinese kijkers exotische sfeer te schetsen. Mooie plaatjes ook van Zutphen, de geboorteplaats van Van Gulik. En dan is er de eerste verrassing: er komt een uittreksel uit het geboorteregister in beeld waarop heel duidelijk zijn naam staat:

Robbert Hans

Jawel, Robbert met twee b's! Het grappige is dat ik zijn naam één-

maal zo geschreven heb gezien: op de website van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (u vindt de link op de website onder Diversen/Links). Ik dacht toen: wat een sufferds! Maar die sufferds hadden het dus strikt genomen wel degelijk bij het rechte eind.

Wajang

Van Guliks eerste "wetenschappelijke" werk schreef hij op zijn elfde: een schrift vol met aantekeningen over het Wajang-spel.

Carl Barkman vertelt erover dat hij toen hij het schrift voor het eerst zag, dacht dat Van Gulik het overgeschreven had uit bestaande literatuur. Bij nadere beschouwing bleek dat niet te kloppen: Van Gulik had alle gegevens zelf verzameld via de Wajang-spelers waar hij mee in aanraking kwam.

Spreekt u Chinees?

In de documentaire komen ook zijn vrouw en drie van zijn vier kinderen aan het woord. Dochter Pauline vertelt een typerende anecdoten.

Toen Van Gulik net in China was, sprak hij al vloeiend Chinees. Maar als hij met zijn imposante Wester-

se gestalte een winkel binnenstapte en in het Chinees iets bestelde, verdween de winkelier vaak zonder iets te zeggen achter in zijn winkel. Van Gulik begon te vermoeden dat het contrast tussen zijn voorkomen en zijn Chinees te groot was. Dus verzong hij een list. De volgende keer dat hij een winkel binnenstapte, begon hij in het Chinees met de vraag: "Spreekt u Chinees?" De verbouwereerde winkelier antwoordde automatisch "Ja natuurlijk" waarna het gesprek als vanzelf verder liep en Van Gulik uiteindelijk een kilo rijst kon bestellen.

Van binnenuit

Carl Barkman vertelt vol bewondering over Van Gulik als de enige sinoloog van zijn tijd die de Chinese en de Japanse cultuur "van binnenuit" kende. Als Van Gulik in Japan was, dan leefde hij als een Japanner; en in China leefde hij als een Chinees.

De titel van de biografie "Een man van drie levens" heeft dan ook een dubbele betekenis. Van de ene kant was Van Gulik Nederlander maar ook (en misschien nog wel meer) Chinees en Japanner. En van de andere kant had hij drie carrières: diplomaat, wetenschapper en schrijver.

Privé

De documentaire wordt extra interessant door de fragmenten uit familie-filmpjes waarop Van Gulik vooral in zijn rol als vader te zien is. Daarover meer in de volgende nieuwsbrief.

Wordt vervolgd...

Il giudice Dee: L'enigma dell'anello (Het raadsel van de ring)

12-7. Als de gerechtsdienaars het lijk naar buiten hebben gedragen, kijken de Rechter en Tsjiao Tai rond naar sporen. In de laag stof op de vloer zijn vage voetafdrukken te zien.

"Daar zullen we niet veel wijzer van worden, Edelachtbare," zegt Tsjiao Tai. "er is hier heel wat heen en weer gelopen, en nu staan ook onze eigen sporen er nog doorheen."

"Toch zie ik daar sporen waar we misschien iets aan hebben," zegt Rechter Tie. "Zie je die enorm grote voetafdrukken bij de deur? Die zijn niet van één van ons."

Plotseling horen ze de voorman buiten een kreet van afgrijzen slaken, snel lopen de Rechter en Tsjiao Tai de hut uit.

"Hebt u die hand gezien, Edelachtbare?" roept de voorman. In de hut was de linkerhand van de man verborgen geweest in zijn mouw, mar nu blijkt dat de vier vingers van die hand zijn afgekapt. De duim is nog intact, van de vingers resten alleen maar bloederige stompjes.

Rechter Tie buigt zich opnieuw over het lijk. Op het stompje van de wijsvinger ziet hij vaag nog de gekartelde afdruk van de ring. Dus dit is inderdaad de eigenaar. Waarom loopt de bezitter van een kostbare ring erbij als een sjofele vagebond? De meeste bedelaars hebben nog minder schamele plunje aan.

12-8. "Ik heb zijn kleren doorzocht, Edelachtbare, maar hij droeg niets bij zich," zegt Tsjiao Tai.

"Ja, de moordenaars hebben natuurlijk alles meegenomen wat hem zou kunnen identificeren," peinst Rechter Tie.

"Waarschijnlijk is hij ergens anders vermoord en toen hiernaartoe gezeuld. De boeven hoopten dat het lijk in deze verlaten hut niet zo gauw gevonden zou worden. Maar ze rekenden buiten de gibbon. We kunnen aannemen, dat het lijk pas hier werd gefouilleerd, de ring was toen al van zijn vinger gegleden en tussen het stro gevallen. De gibbon had wat stro in zijn vacht. We moeten de identiteit van het slachtoffer zo snel mogelijk zien vast te stellen." De Rechter richt zich tot de hoofdman en de gerechtsdienaars, wier functie het is de vagebonden en bedelaars in de gaten te houden.

"Hebben jullie die man ooit gezien?" vraagt hij.

De één na de ander schudt het hoofd. "Maak dan een draagbaar van takken," zegt de Rechter, "en breng het lijk naar het gerechtsgebouw. Laat al je mannen langs het lijk defileren, voorman, en vraag of iemand het slachtoffer kan thuisbrengen. Laat daarna de lijkschouwer zijn onderzoek verrichten. Intussen stuur je iemand naar de drogist Wang op de markt, met het verzoek of hij even langs wil komen. Ik heb hem een paar vragen te stellen."